

Siemenkuulumisia!

Suurkiitokset taas kaikille Teille ahkerille kerääjille, jotka olette lähettäneet siemeniä Maatianen siemenvälitykseen. Ennätyskuuma kesä sai kaiken kukkimaan runsaasti, mutta paikoitellen pitkäaikainen kuivuus sitten näännytti kasvit niin, että siemenet eivät jaksaneet kehittyä. Tämä näkyi hieman myös lähetettyjen siemenerien määrässä.

Kuten syysmyyntikampanjasta huomasitte, kaunan kaivattua köynnöspinaattia on taas saatavana, nyt varmasti oikeita siemeniä!

Myös kysyttyä käärmeenlaukkaa ja helmivalkosipulia löytyy jälleen.

Mustajuuri maistui myös Ruotsin prinsessalle, kuten hänen taannoisen Suomen vierailunsa aikana saimme lehdestä lukea. Tämänkin lajin siemeniä saimme runsaan erän. Hieman kärsivällisyyttä ja tilaa pihalla tarvitsevat he, joita kiinnostaa jalopähkinät. Tarjolla on japanin-, amerikan- ja mantsurianjalopähkinöitä, Helsingin puistoista kerättyjä.

Nämä pähkinät kaipaisivat päästä multiin mahdollisimman nopeasti.

Kun laitate mukaan tietoja niiden siementen alkuperästä, jotka ovat peräisin Maatiaisalta ja jos teillä on siemenpussi tallessa, tärkeätä olisi ilmoittaa eränumero. Siis se numero, joka on pussin tekstissä ALIMMAISELLA rivillä. Siinä on rivi numeroita ja viimeisenä nimikirjaimet. Tämä numero kertoo meille kannan iän ja muitakin tietoja, jotka ovat siemenrekisterissä. Yläreunassa oleva numero on tilausnumero.

Kohtalaisesti siemeniä on siis tullut tänne "puhdistamoon ja pakkaamoon". Kiitos niistä. Jos jollakin on vielä pussukoissa ylimääräisiä siemeniä, laittakaa- han tulemaan, että ne saadaan mukaan seuraavaan luetteloon.

Hyvää loppuvuotta toivotellen

Pirkko Kukkola

Herneitä ja ylläpitoviljelyä

Kiinnostaako teitä ”Kerimäkeläinen” rokkaherne? Kysymyksen esitti jäsenemme siementilauksen yhteydessä. Hän oli 6-7 vuotta sitten tilannut hernetä Maatiaisalta ja viljellyt sitä siitä lähtien vuosittain. Vuoden 2004 siemenluettelosta tosiaan löytyi tämä maatiainen: Tarhaherne Pisum sativum ”Kerimäki”. Vanha kunnon rokkaherne! Palot lyhyitä (4-5 cm), herneet keltaiset, pyöreät ja pienehköt. Kukat pienet, valkoiset. 150 - 200 cm. Kotoisin Kerimäeltä.

Teitä ututteria vihannesten ja muiden maatiaisten ylläpitäjiä löytyy varmasti runsaasti. Siltikin on sellainen tunne, että vuosien saatossa Maatianen siemenvälitykseen on tullut enemmän etenkin maatiaisvihannesten siemeniä kuin mitä niitä viime vuosina on ollut luettelossa tarjolla. Siemenet siis kyllä päätyvät viljelyyn vaan eivät välttämättä palaudu välitykseen. Tärkeintä tietenkin on että ne siitä huolimatta pysyisivät viljelyssä.

Asian tilan parantamiseksi seuraavaan siemenluetteloon tulevat omaksi ryhmäkseen ne maataisvihannesten siemenet, joita on niin vähän, että niitä voidaan välittää vain ylläpitoviljelyyn sitoutuville kasvattajille.

Mitä tämä ylläpito viljely sitten tarkoittaa ja mihin se velvoittaa? Se tarkoittaa sitä, että siementen tilaaja sitoutuu lähettämään kasvin siemeniä Maataisen siemenvälitykseen kolme kertaa seuraavan viiden vuoden aikana. Ylläpito kasvattaja sitoutuu myös ilmoittamaan meille, jos hän haluaa lopettaa kasvin viljelyn, niin tiedämme etsiä tilalle toisen kasvattajan. Tavoitteena on, että kaikilla maataisilla olisi riittävä määrä ylläpito kasvattajia ja että meillä on myös heidän yhteystietonsa siltä varalta, jos joku laji tuntuu katoavan välityksestä liian pitkäksi aikaa.

Tämä ylläpito viljelijöiden kartoitus käynnistyy nyt maataisvihanneksista. Ovathan monet vihannekset yksivuotisia ja siinä mielessä enemmän meidän ihmisten armoilla kuin monivuotiset kasvit. Ennakkotietona mainittakoon, että ylläpito kasvattajia kaivataan ainakin muutamalle tomaattilajikkeelle sekä yllä kuvattuun herneeseen lisäksi Pärnun sokeri-silpoydinherneelle. Ylläpito viljelijöille annetaan ohjeet siemenviljelyä varten. Näistä tarkemmin siis siemenluettelossa, joka ilmestyy seuraavan lehden yhteydessä.

Löytyykö vielä vanhoja hernelajikkeita ja maataishernekantoja?

Selailin vanhoja puutarhakirjoja. Frans Salosen Keittiökasvien ja marjain viljelys vuodelta 1925 sekä Oasian Lundenin Keittiökasvikirja (1913) nimesivät alla olevat hernelajikkeet. Valikoima oli suorastaan runsas. Ovatko nämä herneet teille tuttuja ja löytyykö niitä vielä teidän pihoiltanne? Entäpä onko jollain vielä viljelyssä tai tietoa maataishernekannoista, vanhan aikaisista rokkaherneistä, jotka ovat ruskeankirjavia ja niitä viljeltiin vielä 30-40 vuotta sitten rehuherneen nimellä?

Pisum arvense – peltoherne

- Nord

Pisum sativum – tarha herne:

- **'Koivikon sokeriherne'** – ”keskivarhainen, englantilaista miekka-laatu muistuttava, mutta sitä vähän varhaisempi, kotimainen laatu. Sitä on aikaisemmin viljelty Kiteen Lepolahdella ja vuodesta 1871 lähtien Koivikon tilalla. Ensimmäiset

palot kehittyvät käyttökelpoisiksi tavallisesti heinäkuun lopulla. Samasta kylvöksestä saadaan kuitenkin jatkuvasti tuoreita palkoja aina syksyn asti. Laatu pidetään erittäin arvokkaana. Korkeus noin 150 sm.”

- **'Perä-Pohjolan sokeriherne'** – ”varhainen, sangen satoisa, Bismarck-laadun tapainen, mutta voimakaskasvuisempi. Viljelemisen arvoinen, etenkin Pohjois-Suomessa. Pohjoisessa kauan viljelty kotimainen laatu.”

- Bismarck, Buchsbaum l. de Grace, Delicatess (Harmaa jättiläinen), Desirat, Englantilainen miekka, Heinrich, Moerheimin jättiläinen, Vilmorin

- **'Paksukuorinen voiherne'** – ”70 cm korkeinen, palot paksuja, möyheitä, keskinkertaisen aikainen.”

- Furst Bismarck, Buxbom l. de Grace, Saint Desirat, Englantilainen miekka, Moerheimin jättiläinen, Vilmorin ydin, Aikainen Luulaja.

Silpoherne:

- Buchsbaum eli de Grace, Dippen toukokuun, First of All (Henderson), Folger, Kentish Invicta, Konkordia, Nord, Rapid, Ruhm von Vietz, Saxa, Dippen aikainen toukoherne, Henderson's First of All, Express, Folger, Roslagens, Rapid.

Silpoydinherne:

- **'Forsan ydinherne'** – ”keskivarhainen, runsassatoinen, tunnettu ja kaupassa paljon kysytty kotimainen laatu. Sillä on täyteläiset, pitkät, suipot ja käyrät palot. Siement ovat kauniita, väritään vihreitä ja maukkaita. Hyvä säilykelaatu. korkeus noin 150 sm.”

- **'Iso-Herkkuherne'** – ”kotimainen, keskivarhainen, satoisa laatu. Palot täyteläisiä tummanvihreitä, siemenet mehukkaita, verrattain makeita. Erinomainen kauppalaatu, joka saa hakea vertaistaan. Korkeus noin 150 sm.”

- **'Gauffin herkku'** – ”suomalainen uutuus v:lta 1921; puolikorkea, satoisa ja maukas laatu.”

- Abundance, Champion of England, Daisy, Excelsior, Fairbeard's Nonpareil, Gradus (Ideal), Kiviherne (Stens'in), Primavera, Senaattori, Telephone, William Hurst, Wonder von America, Wonder von Witham, Champion of England, Daisy, Delicatess, Excelsior, Gradus, Kiviherne, Carter's Telephone.

Terveisin
Anna Lassila